

1/880-10995/25697

T.C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-303/2959

Ankara

19/6 /2001

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 18/6/2001 tarihinde kararlaştırılan "Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Bülent ECEVİT
Başbakan

Eki :

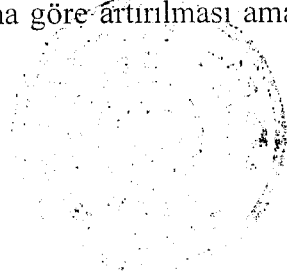
- 1- Kanun Tasarısı
- 2- Gerekçe (Genel-Madde)

GENEL GEREKÇE

7/1/1932 tarihli ve 1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanunun ek 2 nci maddesinin (III) numaralı fıkrasının birinci bendinin, Anayasa Mahkemesinin 22/7/2000 tarihli ve 24117 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan ve 23/7/2001 tarihinde yürürlüğe girecek olan 18/1/1996 tarihli ve E.1995/28, K.1996/2 sayılı Kararı ile iptal edilmesi üzerine, oluşan boşluğun giderilmesi için kanuni düzenleme yapılması zorunluluğu doğmuştur.

Ayrıca, bu düzenlemenin yanı sıra söz konusu Kanunda, son yıllarda Türkiye gündemini işgal eden ve kamuoyunu ilgilendiren bazı konularla ilgili olarak gerekli değişiklikler ve ek düzenlemeler yapılması da zorunlu hale gelmiştir.

İhracat suiistimalleri, ithal veya ihracın belli şartlara bağlanmasıyla ilgili sahte belge ve beyanname düzenlenmesi, bu iş ve işlemlerin elektronik ortam ve olanaklar kullanılarak da yapılmaya başlanması, transit rejimi kullanılarak yapılan kaçakçılığın artması, 4458 sayılı Gümrük Kanunu ile getirilen yeni gümrük rejiminin kötüye kullanılmasına ilişkin hukuki boşluğun giderilmesi ve para cezalarının günün koşullarına göre artırılması amacıyla bu Tasarı hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Madde ile, 1918 sayılı Kanunun 45 inci maddesinin birinci fıkrası yeniden düzenlenmiş olup, bu düzenleme ile anılan maddede tanımlanan suçun işlenmesi ile katma değer vergisi iadesi ve ihracata sağlanan her türlü gizli veya açık destek ödemeleri, primler ve benzerlerinden haksız biçimde yararlanılması veya yararlanılmasının amaçlanması halinde, uygulanacak para cezası, temin edilen veya edilmek istenen menfaate bağlanarak miktarı artırılmış ve cezalandırmanın adil olması amaçlanmıştır.

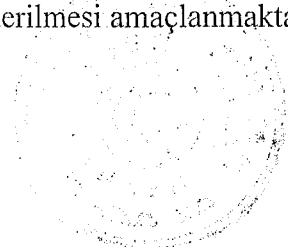
Madde 2- Madde ile, 1918 sayılı Kanunun ek 2 nci maddesinin (III) numaralı fıkrasının birinci bendinin "Gümrük Kanununun 19 uncu maddesine dayanılarak çıkarılan hükümet kararlarına aykırı olarak herhangi bir eşyayı memlekete ithal edenler" yönünden Anayasaya aykırı olduğuna ve iptaline ilişkin Anayasa Mahkemesinin 22/7/2000 tarihli ve 24117 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 18/1/1996 tarihli ve E.1995/28, K.1996/2 sayılı Kararı ile oluşan boşluğun giderilmesi için gerekli düzenleme yapılması zorunluluğu doğduğundan ve anılan iptal kararı ile doğacak yasal boşluğun giderilmesi için bir yıllık süre tanındığından, ek 2 nci maddenin (III) numaralı fıkrası, yürürlükteki mevzuat hükümleri doğrultusunda suç tanımı yapılarak yeniden düzenlenmiştir.

Madde 3- Son dönemlerde gümrük idarelerinde işlem görmüş gibi sahte gümrük belgeleri düzenlenmek suretiyle haksız menfaat temininde artış olduğu gözlenmiştir. Bilindiği üzere gümrüğe verilen beyanname ve ilgili belgelerinde gerçek dışı beyanla haksız menfaat temini Kanunda suç sayılarak cezalandırılmış; ancak, aynı haksız menfaatin gümrükte hiç işlem görmemiş sahte beyanname ve belgelerle temin edilmesi suç kapsamına alınmamıştır. Bu şekilde söz konusu suç yalnızca 765 sayılı Türk Ceza Kanunu hükümlerine göre cezalandırılmakta, böylece aynı amaçla farklı yöntemler kullanılarak suç işlenmesinde farklı cezalandırılma gibi bir sonuç ortaya çıkmaktadır. Madde ile, 765 sayılı Türk Ceza Kanununda tanımlanan suçların cezası ağırlaştırılarak cezalandırılmadaki farklılığın giderilmesi amaçlanmıştır. Ayrıca, söz konusu suçun elektronik ortam ve vasıtalar kullanmak suretiyle işlenmesi durumu da bu Kanun kapsamına alınarak cezası artırılmıştır.

Madde 4- Madde ile 1918 sayılı Kanuna iki ek madde eklenmektedir.

Gümrük kontrolü altında işleme rejimi, 4458 sayılı Gümrük Kanunu ile getirilmiş kendine özgü koşulları olan, ekonomik etkili yeni bir gümrük rejimidir. Diğer gümrük rejimlerinin kötüye kullanılmasına ilişkin düzenlemeler 1918 sayılı Kanunda bulunmasına karşın, gümrük kontrolü altında işleme rejimine ilişkin olarak bu Kanunda herhangi bir düzenleme bulunmadığından, yeni düzenlenen ek 10 uncu madde ile bu boşluğun giderilmesi amaçlanmıştır.

Türkiyenin, Orta Doğu, Asya ve Avrupa ülkeleri arasında köprü vazifesi gören bir geçiş ülkesi ve bu ülkelerle yapılan ticaretin büyük bölümünün de TIR taşımacılığı ile yapıyor olması nedeniyle, ülkemiz üzerinde yoğun bir transit taşımacılık söz konusudur. Bu yoğunluk nedeniyle, Türkiye üzerinden geçmesi gereken TIR'ların yüklerini Türkiyede bırakarak kaçakçılık yapılması sık sık gündeme gelmekte; ancak, 1918 sayılı Kanunda transit eşyasının kaçakçılığına ilişkin hüküm olmaması nedeniyle bu yöntemle gerçekleştirilen kaçakçılık, 1918 sayılı Kanunun 1 inci maddesinin (A) bendine istinaden savcılıklara intikal ettirilmektedir. Kanun metnindeki bu eksiklik nedeniyle mahkemedeki davaların idare aleyhine sonuçlanması gibi bir durum ortaya çıkmaktadır. Ek 11 inci madde ile bu eksikliğin giderilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 5- Madde ile, Kanunda belirtilen para cezalarının günün koşullarına göre yetersiz kalması ve müeyyidenin caydırıcılık unsurunu yeterince sağlayamaması nedeniyle para cezaları güncelleştirilmektedir.

Madde 6- Yürürlük maddesidir.

Madde 7- Yürütme maddesidir.

KAÇAKÇILIĞIN MEN VE TAKİBİNE DAİR KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TASARISI

Madde 1- 7/1/1932 tarihli ve 1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanunun 45 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Gümrük kapıları ve yolları dışındaki yerlerden memleket dışına eşya çıkaranlar veya bunları çıkartmak için gümrüklere verdikleri beyannamelerde cins, nevi, miktar, menşe, gönderileceği yer ve ticari eşya için ihracat amacıyla yapılan satışta gerçekte ödenen veya ödenecek fiyat bakımından yanlış beyanda bulunanların, bu fiilleri bir menfaat temini amacıyla işlemeleri halinde temin edilen veya edilecek olan menfaatin beş katına kadar ağır para cezasına hükmolunur. Hükmolunacak ağır para cezası beş milyar liradan az olamaz.”

Madde 2- 1918 sayılı Kanunun ek 2 nci maddesinin (III) numaralı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“III- İthal veya ihracı lisansa, şarta, izne, kısıntıya, standardizasyon kontrolüne veya belli kuruluşların vereceği uygunluk veya yeterlilik belgesine tabi olan eşyayı, her ne şekilde olursa olsun gerçeğe aykırı her türlü beyanname veya belge ibrazı ile gümrüğü yanıltarak işlemi yaptırmak suretiyle ithal veya ihraç edenler veya bunlara teşebbüs edenler, 1 yıldan 5 yıla kadar hapis ve çıkış eşyasında FOB kıymeti, giriş eşyasında ise gümrüklenmiş değeri kadar ağır para cezası ile cezalandırılır. Hükmolunacak ağır para cezası beş milyar liradan az olamaz. Ayrıca suç konusu eşya veya madde müsadere edilir. Bunların müsadere edilememesi halinde tayin edilecek para cezasına; eşya veya maddenin rayiç değeri miktarınca, rayiç değer tespit edilemezse beş milyar liradan az olmayan bir meblağ ilave olunur.”

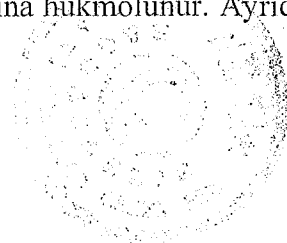
Madde 3- 1918 sayılı Kanunun mülga ek 3 üncü maddesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

“Ek Madde 3- Gümrük idarelerinde işlem görmediği halde işlem görmüş gibi herhangi bir belge veya beyanname düzenleyenler veya bu suçları bilişim yoluyla işleyenler hakkında, 765 sayılı Türk Ceza Kanununun evrakta sahtekarlık ve bilişim alanında suçlarla ilgili hükümlerinde belirtilen cezalar iki kat olarak uygulanır.”

Madde 4- 1918 sayılı Kanuna aşağıdaki maddeler eklenmiştir.

“Ek Madde 10- Gümrük kontrolü altında işleme rejimi çerçevesinde ithal edilen eşyayı, izin belgesinde belirtilen amaçlar dışında kullananlar veya bunlara teşebbüs edenler veya süresi içinde serbest dolaşıma sokmayanlar hakkında, eşyanın gümrüklenmiş değerinin üç katına kadar ağır para cezasına hükmolunur.”

Ek Madde 11- Transit rejimi çerçevesinde taşınan eşyayı yurt içinde bırakmak amacıyla süresi içinde varış gümrüğüne götürmeyenler veya değişik eşya götürülenler hakkında, eşyanın gümrüklenmiş değerinin iki katına kadar ağır para cezasına hükmolunur. Ayrıca, eşya müsadere edilir.”

Madde 5- 1918 sayılı Kanunun; 12 nci maddesinde yer alan “on lira” ibaresi “ellimilyon lira”, 26 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan “yüzbin liradan” ibaresi “ikimilyar liradan”, ikinci fıkrasında yer alan “ellibin liradan” ibaresi “birmilyar liradan”, 32 nci maddesinde yer alan “yüzbin liradan” ibaresi “ikimilyar liradan”, 35 inci maddenin ikinci fıkrasında yer alan “(1.000) liradan” ibaresi “yüzmilyon liradan”, 44 üncü maddesinde yer alan “(2.500) liradan” ibaresi “ikiyüzmilyon liradan” ve “(10.000) liraya” ibaresi “sekizyüzmilyon liraya” olarak değiştirilmiştir.

T/ 219

Madde 6- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 7- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Eki

Bülent Ecevit

BÜLENT ECEVİT
BAŞBAKAN

 D. BAHÇELİ Devlet Bak ve Başb Yrd	 H. H. ÖZKAN Devlet Bak ve Başb Yrd	 İ. R. A. YÜCEKEN M. YILMAZ Devlet Bak ve Başb Yrd. V	 K. DERVİŞ Devlet Bakanı
 Prof. Dr. M. TOSUN Devlet Bakanı	 M. KELEŞLER Devlet Bakanı	 Prof. Dr. S. GÜREL Devlet Bakanı V	 F. BAL Devlet Bakanı
 Dr. Y. KARAKOYUNLU Devlet Bakanı	 M. YILMAZ Devlet Bakanı	 Prof. Dr. R. MIRZAOĞLU Devlet Bakanı	 M. KELEŞLER Devlet Bakanı V
 H. GEMİCİ Devlet Bakanı	 Prof. Dr. S. UŞENMEZ Devlet Bakanı	 E. S. GAYDALI Devlet Bakanı	 F. ÜNLÜ Devlet Bakanı
 Prof. Dr. A. ÇAY Devlet Bakanı	 R. ÖNAL Devlet Bakanı	 Prof. Dr. S. TÜRK Adalet Bakanı	 S. ÇARIN Millî Savunma Bakanı
 R. K. YÜCELEN İçişleri Bakanı	 İ. CEM Dışişleri Bakanı	 S. ORA Maliye Bakanı	 M. BOSTANCIOĞLU Millî Eğitim Bakanı
 K. YILDIZ Bayındırlık ve İskan Bakanı	 Prof. Dr. O. D. MÜŞ Sağlık Bakanı	 Prof. Dr. S. S. S. Ulaştırma Bakanı	 Prof. Dr. H. Y. GOKALP Tarım ve Köylüleri Bakanı
 Y. OKUYAN Çalışma ve Sos. Güvenlik Bakanı	 A. K. N. Ç. Sanayi ve Ticaret Bakanı	 Z. ÇAKAN En ve Tabii Kaynaklar Bakanı	 M. İ. TALAY Kültür Bakanı
 E. MUMCU Turizm Bakanı	 Prof. Dr. N. ÇAGAN Orman Bakanı	 F. AYTEKİN Çevre Bakanı	

Dosya No.

101-303

913